

B.Com. Semester - 3 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2019 [NEW COURSE]
Cost Accounting - 1(Core)

Time: 2:30 Hours**Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-1 એક વસ્તુ તૈયાર થતાં પહેલા ત્રણ જુદી જુદી પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે. 2018ના માર્ચ માસમાં (20) ઉત્પાદનની પડતર નીચે મુજબ છે.

	પ્રક્રિયા-1 રૂ.	પ્રક્રિયા-2 રૂ.	પ્રક્રિયા-3 રૂ.
અન્ય પ્રત્યક્ષ માલસામાન	2,000	3020	3462
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	3500	4226	5000
ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ	1500	2000	2500

પ્રક્રિયા-1માં માલસામાનનાં 1,000 એકમો એકમદીઠ રૂ.5 લેખે દાખલ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

	પ્રક્રિયા-1	પ્રક્રિયા-2	પ્રક્રિયા-3
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમનાં)	10%	5%	10%
બગાડની વેચાણ કિંમત (એકમ દીઠ)	રૂ.3	રૂ.5	રૂ.6
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમમાં)	920	870	800

કોઈપણ પ્રક્રિયામાં અધુરું કામ નથી, ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાની પડતર દર્શાવતા ખાતાં તૈયાર કરો અને અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારાનાં અંગેના ખાતા તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-1 એક કંપનીની એક વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયા 'A', 'B' અને 'C' માંથી પસાર થાય છે. 'A' પ્રક્રિયા અને 'B' પ્રક્રિયાનો બગાડ 100 એકમોના રૂ.10 લેખે વેચવામાં આવે છે. પ્રક્રિયા-Cનો બગાડ 100 એકમોના રૂ.80 લેખે વેચવામાં આવે છે.

	પ્રક્રિયા-A	પ્રક્રિયા-B	પ્રક્રિયા-C
માલસામાન (રૂ.)	12,000	8,000	4,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	16,000	12,000	6,000
સીધા ખર્ચા (રૂ.)	2,440	1403.75	8,924
અન્ય કારખાનાના ખર્ચા (રૂ.)	3,500	3,800	4,200
ઉત્પાદિત એકમો	19,500	18,800	16,000
સામાન્ય બગાડ	2%	5%	10%

પ્રક્રિયા 'A' માં 20,000 એકમો એકમદીઠ રૂ.1 લેખે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતાં. ત્રણેય પ્રક્રિયાનાં ખાતા અસામાન્ય બગાડ કે અસામાન્ય વધારો જો હોય તો તેના ખાતા પણ તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-2 એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો 'A', 'B', 'C' તથા બે સેવા વિભાગો 'X' અને 'Y' માર્ચ 2018 (20) દરમિયાન તેનાં કુલ ખર્ચ નીચે મુજબ છે.

ભાડું અને વેરો	રૂ.20,000
વીજળીબત્તી	રૂ.480
કેન્ટીનનો ખર્ચ	રૂ.1800
પાવર	રૂ.2400
કર્મચારી રાજ્ય	
વીમા યોજનામાં ફાળો	રૂ.650
વીમો	રૂ.1320
કારખાના મેનેજરનો પગાર	રૂ.2400
પરોક્ષ મજૂરી	રૂ.1300
ઘસારો	રૂ.3300

આ ઉપરાંત તમને નીચેની માહિતી આપવામાં આવી છે.

વિગત	A	B	C	X	Y
કામદારોની સંખ્યા	10	12	8	6	4
રોકેલ જગ્યા (ચો.વાર)	300	200	250	150	100
વીજળીનાં પોઇન્ટ	6	5	4	3	2
મીટર પ્રમાણે પાવરનો વપરાશ (યુનિટમાં)	400	600	200	-	-
ચંત્રની કિંમત રૂ.	30,000	20,000	15,000	500	500
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	2250	2000	1450	600	200
મેનેજરે આપેલા સમયનું પ્રમાણ	5	5	4	1	1

પરોક્ષ ખર્ચની ફાળવણી વિભાગવાર દર્શાવો.

જો, સેવા વિભાગ 'X' અને 'Y' નો લાભ ઉત્પાદન વિભાગોને નીચે મુજબ મળતો હોય તો સેવા વિભાગની ફાળવણી ઉત્પાદન વિભાગ વચ્ચે કરી છેવટની ફાળવણી દર્શાવો.

	ઉત્પાદન વિભાગો		
સેવા વિભાગ	A	B	C
X વિભાગ	25%	35%	40%
Y વિભાગ	30%	40%	30%

અથવા

પ્રશ્ન-2 એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો M, N અને O તથા બે સેવા વિભાગો P Q છે. માર્ચ 2018 દરમિયાન ખર્ચની વિગતો નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ.
પરોક્ષ મજૂરી	1300
વીમો	3300
કેન્ટીનનાં ખર્ચા	6,000
વીજળીબત્તી	2,000
ભાડું અને વેરા	5,000
કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો	650
ઘસારો	16,500
પાવર	9,000
કારખાનાનાં મેનેજરનો પગાર	18,000

અન્ય માહિતી

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	M	N	O	P	Q
વીજળી પોઇન્ટ્સ	6	5	4	3	2
પ્રત્યેક્ષ મજૂરી (રૂ.)	4,500	4,000	2,900	1,200	400
ચંત્રની કિંમત	72,000	48,000	36,000	1,200	1,200
ચંત્રનાં કોર્સ પાવર	4	6	2	-	-
રોકેલ જગ્યા (ચો.ફુટ)	600	400	500	300	200
કારખાના મેનેજરે આપેલ સમયનું પ્રમાણ	5	4	3	2	1
કામદારોની સંખ્યા	5	6	4	3	2

સેવા વિભાગો P અને Qનો લાભ અન્ય વીભાગોએ નીચે મુજબના પ્રમાણમાં લીધો.

વિગત	M	N	O	P	Q
વિભાગ P	20%	30%	40%	-	10%
વિભાગ Q	30%	40%	30%	-	-

શિરોપરી ખર્ચાની જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી અને સેવા વિભાગોના ખર્ચાની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-3 કામદાર 'કનક' ને એક કાર્ય અંગે સમય વેતન પ્રમાણે આપેલ સમય 72 કલાક છે. તેણે ખરેખર 48 (15) કલાકમાં કાર્ય પૂર્ણ કર્યું છે.

કલાક દીઠ વેતનનો દર રૂ.7 છે.

પેદાશની માલસામગ્રીની કિંમત રૂ.100 અને કારખાના ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરનાં 50% લેખે વસુલ કરવામાં આવે છે.

નીચેની વેતન પ્રથમ મુજબ પેદાશની કારખાના પડતર શોધો.

1. સમય વેતન મુજબ
2. હેલ્સી યોજના મુજબ
3. રોવેન યોજના મુજબ

અથવા

પ્રશ્ન-3 ખુશી લિ.નાં કામદારોની વિગત નીચે પ્રમાણે છે.

1. તા.1-1-2019નાં રોજ કામદારોની સંખ્યા 540
2. તા.31-1-2019નાં રોજ કામદારોની સંખ્યા ?
3. રાજીનામું આપી છૂટા થયેલ કામદારોની સંખ્યા 54
4. બરતરફ થયેલ કામદારોની સંખ્યા 16
5. નિવૃત્ત થયેલ કામદારોની સંખ્યા 38
6. નવા નિમાયેલા કામદારોની સંખ્યા (વિસ્તરણ યોજનાને કારણે 200 કામદારોની નિમણૂક કરવામાં આવી છે.) 272
7. સંયુક્ત ફેરબદલી દર 30%

ઉપરની માહિતી પરથી શોધો.

- તા.31-1-2019નાં રોજ કામદારોની સંખ્યા
- પુનઃસ્થાપના પદ્ધતિનાં આધારે મજૂર ફેરબદલી દર
- છૂટા થયેલા કામદારોના આધારે મજૂર ફેરબદલી દર

- પ્રશ્ન-4 નીચેની માહિતી પરથી 1. આર્થિક વરદી જથ્થો 2. વરદી સપાટી 3. લઘુત્તમ સપાટી 4. ગુરુત્તમ સપાટી (15)
5. ભય સપાટીની ગણતરી કરો.

1. વાર્ષિક વપરાશ	9000 એકમો
2. એકમદીઠ પડતર	રૂ.20
3. વરદી દીઠ ઓર્ડર મુકવાનો ખર્ચ	રૂ.100
4. વહન ખર્ચ	25%
5. માલ મેળવતાં લાગતો વધુમાં વધુ સમય	45 દિવસ
6. માલ મેળવતાં લાગતો સમેરાશ સમય	35 દિવસ
7. માલ મેળવતા લાગતો ઓછામાં ઓછો સમય કેટલા દિવસ.	(?)
8. તાત્કાલીક ખરીદી માટે લાગતો વધુમાં વધુ સમય	5 દિવસ
9. વધુમાં વધુ દૈનિક વપરાશ	30 એકમો
10. ઓછામાં ઓછો દૈનિક વપરાશ	20 એકમો
11. સરેરાશ દૈનિક વપરાશ કેટલાં એકમો	(?)

અથવા

- પ્રશ્ન-4 ટ્રેકનોંધ લખો.

- (1) બિન કાર્ડ
- (2) માલસામાનની અંકુશની A,B,C પદ્ધતિ
- (3) માલસામાન ફેરબદલી દર

ENGLISH VERSION

- Que-1 A Product passes through three different processes to complete in march 2018. The cost of (20)
production was given below.

	Process-1	Process-2	Process-3
Other Direct material	2,000	3020	3462
Direct wages	3500	4226	5000
Production overheads	1500	2000	2500

1000 Units of materials were introduced in process 1 at Rs.5 each.

	Process-1	Process-2	Process-3
Normal wastage (of Units introduced)	10%	5%	10%
Sale price of wastage (per unit)	Rs.3	Rs.5	Rs.6
Actual production (in units)	920	870	800

There is no unfinished work in-process.

Prepare the necessary process Accounts and “Abnormal Loss” Account and Abnormal gain Account.

OR

- Que-1 A product of a company passing from three processes A,B and C. wastage of process ‘A’ and ‘B’ is sold @ Rs.10 per 100 units. Wastage of process ‘C’ is sold @ Rs.80 per 100 units. Additional details are as under.

	Process-A	Process-B	Process-C
Materials Rs.	12,000	8,000	4,000
Direct wages Rs.	16,000	12,000	6,000
Direct Expenses Rs.	2,440	1403.75	8,924
Other Factory charge Rs.	3,500	3,800	4,200
Produced units	19,500	18,800	16,000
Normal wastage	2%	5%	10%

20,000 units were introduced in process ‘A’ at Rs.1 per unit. Prepare process Accounts of all three process and prepare Abnormal wastage Accounts and Abnormal Gain Account.

Que-2 In factory there are three production department 'A', 'B' and 'C' and two service department 'X' and 'Y' the detail about the expenses are as under for the Month of March-2018. (20)

Rent and rates	Rs.20,000
Lighting	Rs.480
Canteen expenses	Rs.1800
Power	Rs.2400
Contribution to Employee's state Insurance	Rs.650
Insurance	Rs.1320
Salary of the factory manager	Rs.2400
Indirect Wages	Rs.1300
Depreciation	Rs.3300

You are supplied with following additional information.

Particular	A	B	C	X	Y
No. of Workers	10	12	8	6	4
Space occupied (sq yds)	300	200	250	150	100
Light points	6	5	4	3	2
Consumption of power on the basis of Meter (units)	400	600	200	-	-
Cost of Machine (Rs.)	30,000	20,000	15,000	500	500
Direct wages (Rs.)	2250	2000	1450	600	200
Proportion of time devoted by factory manager	5	5	4	1	1

Show the distribution of overheads.

If the benefit of service Department x and Y is derived by the production Department in the following proportion, show the final distribution of overheads to production department.

	Production		
Service Department	A	B	C
Department X	25%	35%	40%
Department Y	30%	40%	30%

OR

Que-2 In factory there are three production departments M. N. and O and two service departments P and Q the detail of the expenses, during March, 2018 are as under.

Particulars	Rs.
Indirect wages	1300
Insurance	3300
Canteen expenses	6,000
Lighting	2,000
Rent and rates	5,000
Contribution to Employee's state Insurance	650
Depreciation	16,500
Power	9,000
Factory Manager's salary	18,000

Other Information:

Particular	Production Department			Service Department	
	M	N	O	P	Q
Lighting points	6	5	4	3	2
Direct wages (Rs.)	4,500	4,000	2,900	1,200	400
Cost of Machine (Rs.)	72,000	48,000	36,000	1,200	1,200
Horse power of Machine	4	6	2	-	-
Space of occupied (Sq feet)	600	400	500	300	200
Proportion of time devoted by factory manager	5	4	3	2	1
Number of workers	5	6	4	3	2

The benefit of service department 'P' and 'Q' is derived by the other department in the following proportion.

Particular	M	N	O	P	Q
Department P	20%	30%	40%	-	10%
Department Q	30%	40%	30%	-	-

Prepare the statement of distribution of overheads to various department and distribution of expenses of service department to production department.

Que-3 Workman "KANAK" was allowed 72 hours to complete a job on daily time wages (15) and completed the job in actual 48 hours. His time wages is Rs.7 per hour.

Material cost of a product is Rs.100 and factory overhead are recovered at 50% of total prime cost. Calculate the factory cost of product under following wage method.

1. Time wage method
2. Halsey wage plan
3. Rowan wage plan

OR

Que-3 Workers detail are as under of “Khushi” Ltd.

1. Numbers of workers on Dt. 1-1-2019	540
2. Number of workers on Dt.31-1-2019	?
3. Number of resigned workers	54
4. Number of retired workers	38
5. Number of dismissed workers	16
6. Number of newly appointed workers
(due to expansion plan 200 workers have been appointed)	272
7. Joint labour turnover rate	30%

Find out according to information given above

- Number of workers on Dt. 31-1-2019
- Labour turnover rate according to re appointment method
- Labour turnover rate according to separation method.

Que-4 Calculate from the following detail 1.Economic order quantities EOQ 2.Re-order level. (15)

3.Minimum level 4.Maximum level 5.Danger level

1. Annual consumption of material 9,000 units.
2. Cost per unit Rs.20
3. Cost of planning an order (per order) Rs.100
4. Storage as carrying charges 25%
5. Maximum time to get material 45 day's
6. Average time to get material 35 days
7. Minimum time to get material. How many days?
8. Maximum time for immediate purchase 5 days
9. Maximum daily consumption 30 days
10. Minimum daily consumption 20 days
11. Average daily consumption. How many units?

OR

Que-4 Write an short note.

- (1) Bin Card
- (2) ABC system of material control
- (3) Inventory turnover rate.
